

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT STANDARTI

**Tikinti üçün layihə sənədləri sistemi.
Baş plan elementlərinin və nəqliyyat
qurğularının şərti qrafiki işarə və təsvirləri**

**Система проектной документации
для строительства. Условные графические
обозначения и изображения элементов
генеральных планов и сооружений
транспорта**

AZS ГОСТ 21.204-2010

**Graphical symbols and signs of
general layouts and transport**

«Azərmemarlayihə» Dövlət Baş Layihə İnstitutu tərəfindən işlənib və təqdim edilib. Azərbaycan Respublikası Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin 17.03.2010-cu il tarixli, 33№-li əmri ilə təsdiq edilib. Azərbaycan Respublikası Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinin 03.05.2010-cu il tarixli, 082№-li əmri ilə qüvvəyə minib. Bu standart ГОСТ 21.204-93 Dövlətlərarası standartın azərbaycan dilinə autentik tərcüməsidir. ГОСТ 21.108-78 əvəzinə. İlk yoxlama müddəti 2014-cü il, dövrü yoxlama 5 ildir.

1 TƏTBİQ SAHƏSİ

Bu standart, müxtəlif təyinatlı müəssisə, qurğu (o cümlədən nəqliyyat qurğuları) və mülki-yaşayış obyektlərinin baş planlarının işçi cizgilərində qəbul olunan əsas şərti qrafiki işarə və təsvirləri müəyyən edir.

2 NORMATİV İSTİNADLAR

Bu standartda aşağıdakı standartlara istinadlardan istifadə edilmişdir:

ГОСТ 2.303-68 Единая система конструкторской документации. Линии.

ГОСТ 2.749-84 Единая система конструкторской документации. Элементы и устройства железнодорожной сигнализации, централизации и блокировки.

3 ÜMUMİ MÜDDƏALAR

3.1 Layihələndirilən bina, qurğu, mühəndis şəbəkələri, nəqliyyat qurğuları, yaşıllaşdırma və abadlaşdırma elementləri (bundan sonra – baş plan və nəqliyyat qurğuları elementləri), işçi cizgilərdə bu standartla müəyyən edilmiş şərti qrafiki işarələr və sadələşdirilmiş təsvirlər işlədilməklə göstərilir. Baş plan və nəqliyyat qurğularının mövcud elementləri, habelə örtüklərin, yolların, səkilərin və s. materiallarının işçi cizgilərdə istifadə olunan şərti qısaldılmış adları “Условные знаки для топографических планов масштабов 1:5000, 1:2000, 1:1000, 1:500» [1]-ə uyğun olaraq yerinə yetirilir.

3.2 Yer səthi səviyyəsində və yerüstü layihələndirilən bina, qurğu, mühəndis şəbəkələri və nəqliyyat qurğularının təsvirləri ГОСТ 2.303-ə uyğun olaraq bütöv qalın əsas xətlə, yeraltılar isə - qalın ştrix xətlə yerinə yetirilir.

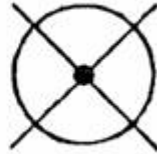
Örtüyün dəyişmə sərhədləri punktir xətlə, hər iki tərəfdə örtük materialının qısaldılmış adı göstərilməklə yerinə yetirilir.

3.3 Baş plan və nəqliyyat qurğularının sökülməli və ya dağıdılmalı olan elementləri şəkil 1-ə müvafiq təsvir edilir.

Bərpa edilməli olan bina və qurğular, şəkil 2-də müvafiq olaraq təsvir edilir.



şəkil 1



şəkil 2

3.4 Şərti qrafiki işarələr və təsvirlər işçi cizgilərdə, 1-8 cədvəllərində verilmiş miqyasda tövsiyə olunan ölçülər (millimetrlə) nəzərə alınmaqla, yerinə yetirilir.

3.5 Layihələndirilən dəmiryolu siqnalizasiyası, mərkəzləşdirilmə və bloklanma qurğularının şərti qrafiki işarələndirilməsi ГОСТ 2.749 üzrə qəbul edilir.

3.6 Bu standartda daxil olmayan şərti qrafiki işarə və təsvirlərə işçi cizgilərdə aydınlıq verilməlidir.

4 ƏRAZİ SƏRHƏDLƏRİNİN ŞƏRTİ QRAFİKİ İŞARƏLƏRİ

Ərazi sərhədlərinin şərti qrafiki işarələri cədvəl 1-ə uyğun olaraq yerinə yetirilir.

Cədvəl 1

Adı	İşarəsi
1 Torpaqdan-istifadə sərhəddi	
2 Dəmir yolu və avtomobil yolları üçün torpaqayırma sərhəddi	
3 Layihələndirən müəssisə, qurğu, mülki-yaşayış obyektinin ərazisinin şərti sərhəddi	
4 “Qırmızı” xətt	
5 Tikilinin tənzimlənmə sərhədi	
6 Sanitar mühafizə zonasının sərhədi	

5 BİNA VƏ QURĞULARIN ŞƏRTİ QRAFİKİ İŞARƏLƏRİ VƏ TƏSVİRLƏRİ

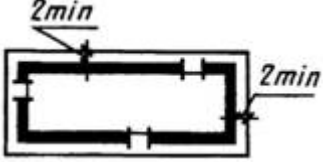

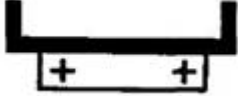
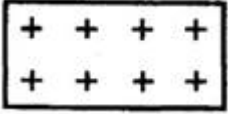

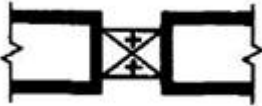

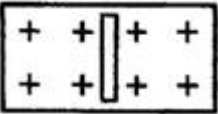
5.1 Layihələndirilən bina və qurğuların əsas şərti qrafiki işarə və təsvirləri cədvəl 2-yə müvafiq yerinə yetirilir.

5.2 1:500 və 1:1000 miqyasında işçi cizgilərdə çoxseksiyalı yaşayış binalarının şərti qrafiki təsviri, onları seksiyalara bölməklə və girişləri göstərilməklə yerinə yetirilir.

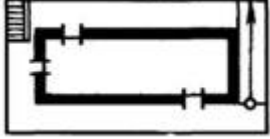
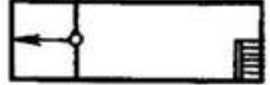
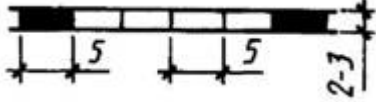

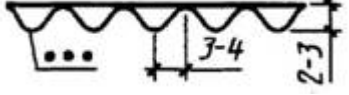
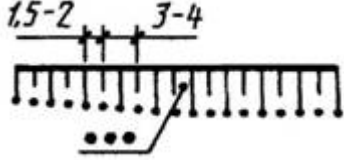
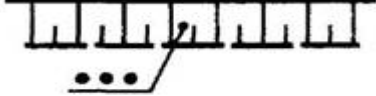
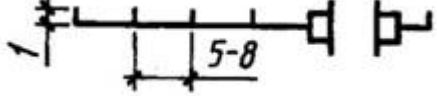
5.3 Bina və qurğuların şərti qrafiki təsvirinin kontur xətlərinin daxili tərəfi koordinasiya oxları ilə uyğunlaşdırılır.

5.4 Bina və qurğuların cədvəl 2-nin 1c, 2, 4 yarımbəndlərində verilmiş sadələşdirilmiş təsvirləri işlənildikdən, layihə vəziyyətində dayaqların mövcudluğu “+” işarəsilə göstərilir. Bu zaman dayaq, darvaza və qapıların sayı faktiki verilənlərə uyğun olmalıdır.

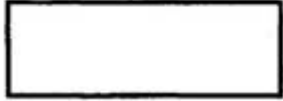
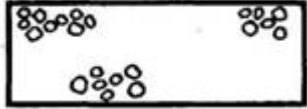
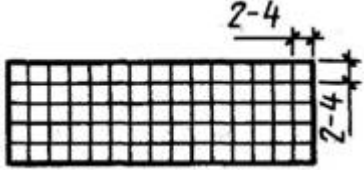
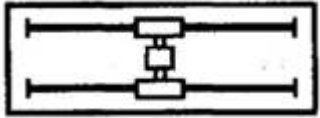
Cədvəl 2

Adı	İşarəsi və təsviri
1 Bina (qurğu) a) yer səviyyəsində	
b) yeraltı	
c) binanın talvar hissəsi	
2 Talvar	
3 Binanın (qurğunun) birinci mərtəbəsi səviyyəsində olan keçid, giriş	
4 Keçid (qalereya)	
5 Qüllə, dor ağacı	
6 Kran estakadası	

Cədvəl 2-in davamı

7 Binada (qurğuda) yüksək platforma (rampa)	
8 Platforma (panduslu və pilləkənli)	
9 İstinad divarı	
10 Kontrbanket, kontrfors	
11 Sahil bərkitmə, yarğan bərkitmə <i>Qeyd.</i> <i>Nöqtələr əvəzinə bərkitmə materialının adı qoyulur.</i>	
12 Yamac (köbər): a) tökmə torpaq yamacı	
b) Qazma torpaq yamacı <i>Qeyd:</i> <i>1 Xeyli uzun olduqda yamacın ştrixlənməsi ayrı-ayrı sahələrlə göstərilir.</i> <i>2 Nöqtələr əvəzinə bərkitmə materialının adı və yamacın dikliyi qoyulur.</i>	
13 Darvazalı ərazinin çəpərlənməsi	

Cədvəl 2-in davamı

14 Meydança, cıgır, səki: a) örtüksüz	
b) daş örtüklü	
c) tava daşı örtüklü	
d) avadanlıqlı Qeyd: 1. Digər örtük materiallarından istifadə zamanı 14 a-dəki qrafiki təsvirdən istifadə olunur, onu, haşiyə xəttinin üstündə materialın tam və ya qısaldılmış adını (3.1-ə müvafiq) göstərüb tamam-lamaqla. 2. 14 d-dəki şərti təsvirdə, nümunə üçün, örtüksüz meydançada birbalkalı körpülü kran gös-tərilmişdir.	

6 NƏQLİYYAT QURĞULARININ VƏ MEXANİZMLƏRİNİN ŞƏRTİ QRAFİKİ İŞARƏ VƏ TƏSVİRLƏRİ

6.1 Layihələndirilən nəqliyyat qurğularının və mexanizmlərinin şərti qrafiki işarə və təsvirləri planlarda cədvəl 3-ə uyğun olaraq yerinə yetirilir.

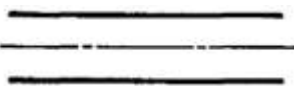


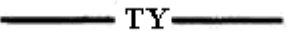
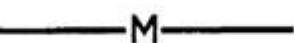
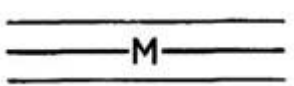
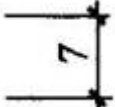
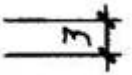

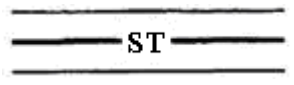
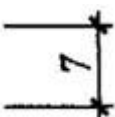
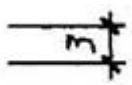
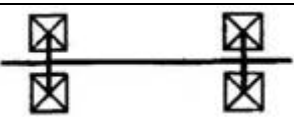
6.2 Dəmir yolu xəttinin nömrəsi və texniki kateqoriyası yol xəttinin şərti qrafiki təsvirinin qırıq hissəsində göstərilir. Əsas stansiya yolları rum rəqəmləri ilə, digər stansiya və meydançadaxili yollar ərəb rəqəmləri ilə işarələnir.

Yolların, parkların və yol dəyişən qurğuların işarələri üçün şriftin ölçüsü, həmin işçi cizgidə olan ölçü rəqəmləri üçün qəbul edilmiş şriftin ölçüsündən bir-iki nömrə böyük olmalıdır, ancaq 5 mm-dən çox olmamaq şərtilə.


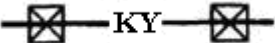
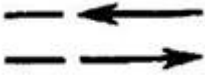
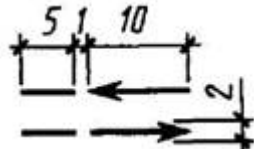
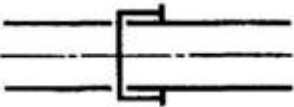
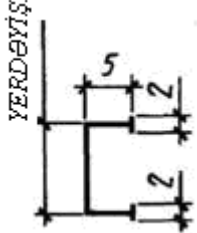
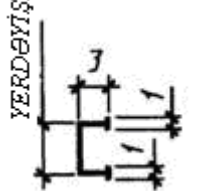
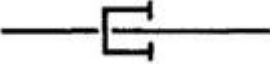
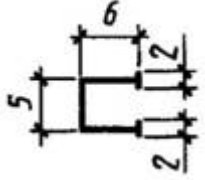

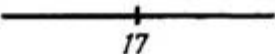

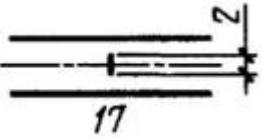
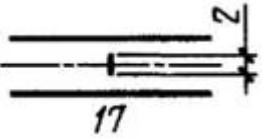
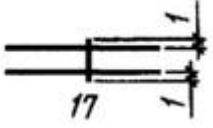
Zərurət olduqda texniki kateqoriya, rum rəqəmləri ilə diametri 10 mm olan dairəcikdə göstərilir.

6.3 Körpülərin, yol ötürücülərinin, asma yol xətlərinin şərti qrafiki işarələrində dayaqqlar arasındakı məsafə, dayaqqların ölçüləri və b. dəyişən parametrləri faktiki verilənlər əsasında qəbul edilir.

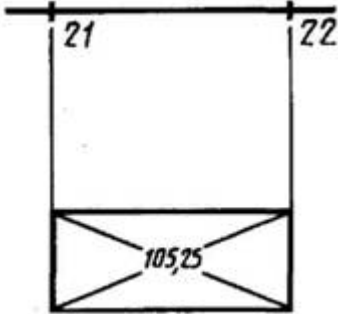
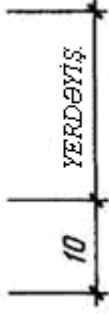
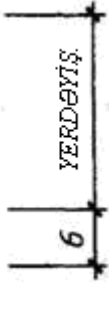

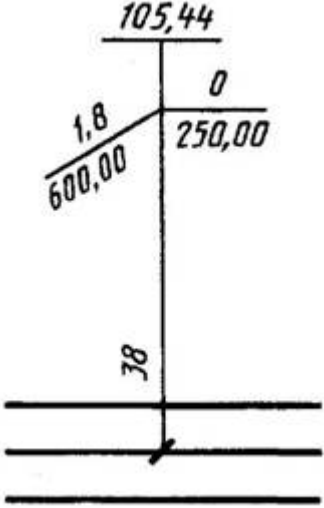
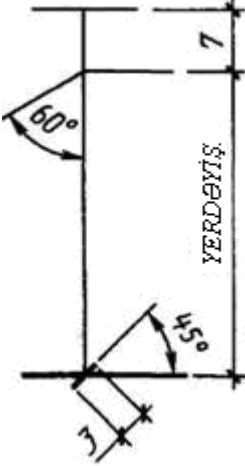
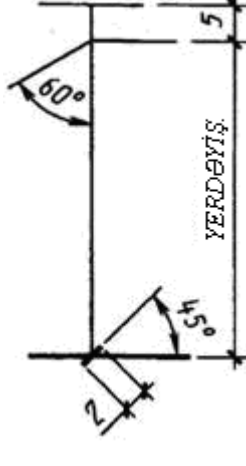
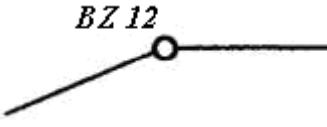
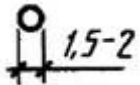
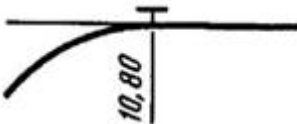
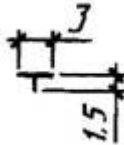
Cədvəl 3

Adı	İşarəsi və təsviri	Ölçü, mm	
		M 1:500 M 1:1000 üçün	M 1:2000 üçün; M 1:5000 üçün;
1 Avtomobil yolu			
2 Rels izi 1520 mm olan dəmir-yolu xətti			
3 Rels izi ensiz olan dəmiryol xətti			
4 Tramvay yolu			
5 Metropoliten yolu: a) yerüstü			
b) yeraltı			
6 Sürətli tramvay yolu: a) yerüstü			
b) yeraltı			
7 Asma yolu xətti:	 və ya		

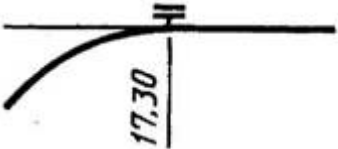
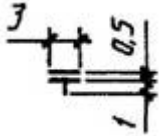
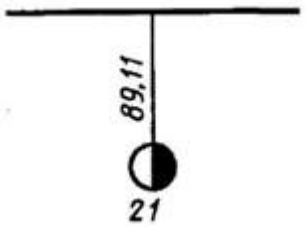
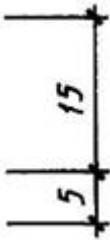
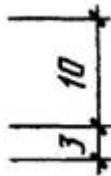
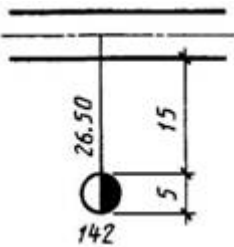
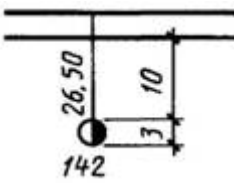
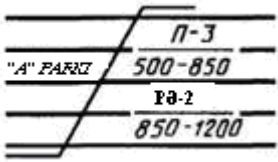
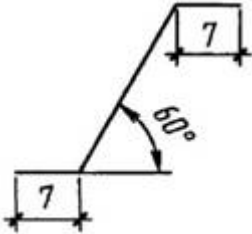
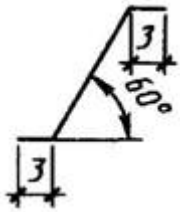
Cədvəl 3-ün davamı

a) relsdən			
b) kanatdan			
8 Nəqliyyatın hərəkət istiqaməti			
9 Qabaritli darvazalar a) avtomobil yolunda			
b) dəmiryolu xəttində			
10 Piket: a) dəmiryolunun			
b) avtomobil yolunun			


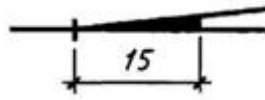
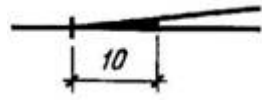
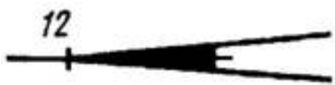
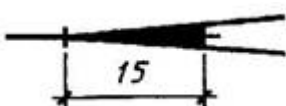
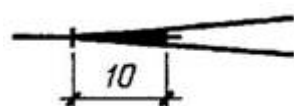

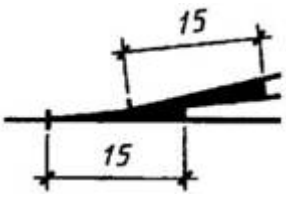
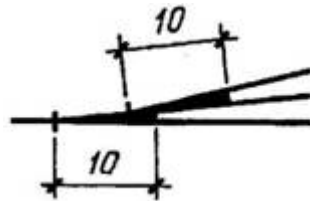

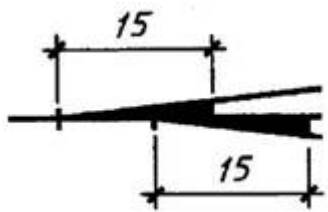
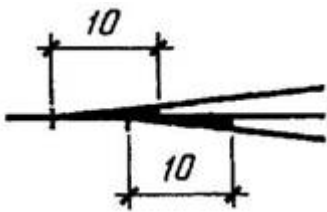
Cədvəl 3-ün davamı

<p>11 Düz olmayan piket</p>			
<p>12 Dəmir yolunda maillik göstəricisi</p> <p>Qeyd: 1. Rəqəmlər: yolun profilinin sınma nöqtəsində rels başlığının səviyyəsini; promilledə maillər və metrə müvafiq məsafələri; piketlərə bağlılığını göstərir. 2 Planda iki və daha artıq dəmiryolu xətləri göstərildikdə,  işarə ilə maillik göstəricisinin aid olduğu yol göstərilir.</p>			
<p>13 Dəmiryolu xəttinin və avtomobil yolunun trassasının dönmə oxunun bucaq təpəsi</p>			
<p>14 Dairəvi əyrinin başlanğıcı və sonu</p>			


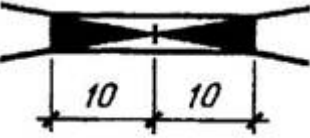
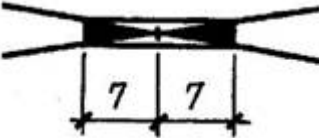

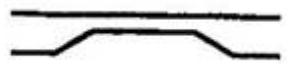
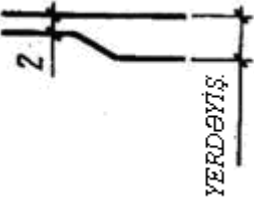
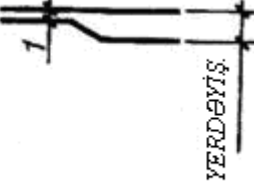

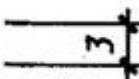

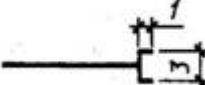

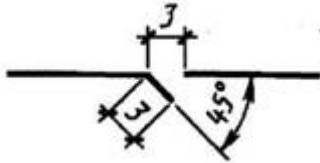



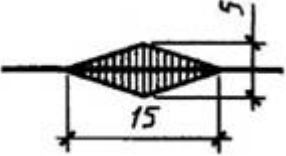
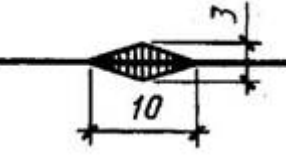

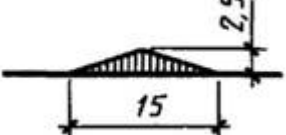
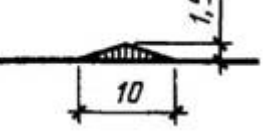
Cədvəl 3-ün davamı

<p>15 Keçid əyrisinin başlanğıcı və sonu</p>			
<p>16 Kilometr göstəriciləri:</p>			
<p>a) dəmiryolu xətlərinin</p>			
<p>b) avtomobil yollarının</p> <p>Qeyd. Mövcud dəmiryolu xətləri və avtomobil yolları üçün kilometr göstəricisini tuşla işləmirlər.</p>			
<p>17 Parkın əsas yollarının qruplaşdırılması</p> <p>Qeyd. Qruplaşma işarəsindən solda parkın adını, sağda isə kəsrlə - bölünəndə yolların işarəsi və sayı, məxrəcdə isə yolların ən az və ən çox yararlı uzunluqlarını göstəririrlər</p>			
<p>18 Park və yolların qrupları:</p>			

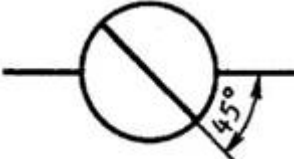

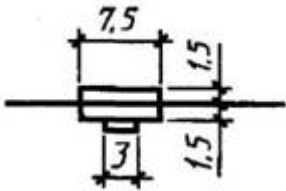

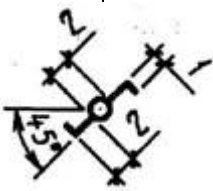

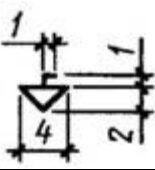

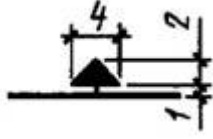
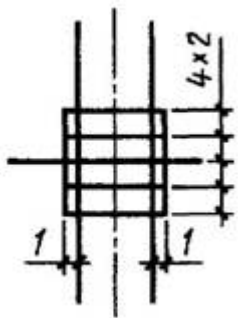
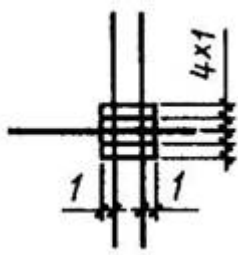
Cədvəl 3-ün davamı

a) qəbul parkı	Q		
b) göndərmə parkı	G		
c) qəbul-göndərmə parkı	QG		
d) tranzit parkı	TR		
e) qruplaşdırma parkı	QP		
f) çeşidləmə parkı	Ç		
h) çeşidləmə-göndərmə parkı	ÇG		
19 Çevrilmə nömrəli və çevrilmə mərkəzi işarələnmiş yoldəyişən qurğu			
a) tək qeyri-simmetrik			
b) tək simmetrik			
c) birtərəfli qoşalaşdırılmış			
d) müxtəlif tərəfli qoşalaşdırılmış			

Cədvəl 3-ün davamı

<p>e) kəsişən</p> <p><i>Qeyd.</i> Mərkəzləşdirilmiş yol-dəyişmə qurğularını onların quyruq hissəsini tuşla rəngləməklə göstəririlər</p>			
<p>20 Yolların bütöv kəsişməsi</p>			
<p>21 Yolların qovuşması (hөрüklənməsi)</p>			
<p>22 Rels yolunun sonu</p> <p>a) söykənəksiz</p>			
<p>b) söykənəklə</p>			
<p>23 Başmaqatıcı:</p> <p>a) bığlı</p>			
<p>b) pazlı</p>			
<p>24 Çeşidlənmə təpəsi</p>			
<p>25 Çeşidləmə yarım təpəsi</p>			

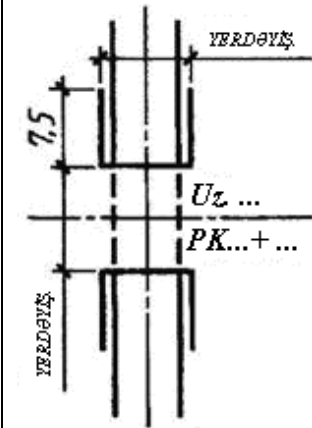
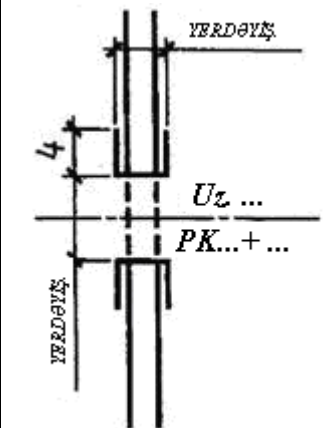
Cədvəl 3-ün davamı

26 Dönmə dairəsi			
27 Tərəzilər: a) vaqon		Bina və qurğuların tipi üzrə	
b) avtomobil	Bina və qurğuların tipi üzrə		
28 YSM paylama kalonkası			
29 Əyləclərin sınaq kranı			
30 Yoldəyişənin pnevmatik üfürülmə qurğusu			
31 Keçidlər: a) taxta döşəməli	—		
			

Cədvəl 3-ün davamı

<p>b) dəmir-beton döşəməli</p>			
<p>32 Körpülər və yol ötürücüləri a) dəmir yollarında</p>			
<p>b) avtomobil yollarında</p>	<p style="text-align: center;">—</p>		
<p>33 Tunel tipli yol ötürücüləri a) dəmir yollarında</p>			

Cədvəl 3-ün davamı

b) avtomobil yollarında		
-------------------------	------------------------------------------------------------------------------------	-------------------------------------------------------------------------------------

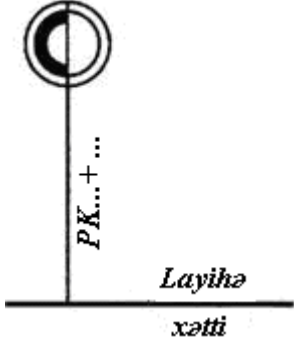
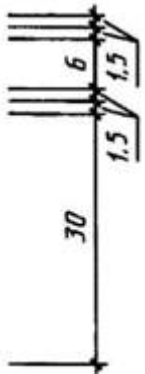
6.4 Layihələndirilən dəmiryolu xətlərinin və avtomobil yollarının uzununa profillərində qurğu və mexanizmlərin şərti qrafiki işarə və təsvirləri cədvəl 4-ə müvafiq yerinə yetirilir.

Cədvəl 4-ün 1-3, 5, 13 bəndlərində göstərilmiş mövcud qurğu və mexanizmlərin elementlərinin şərti qrafiki işarələrində tuşlama işi aparılmır.

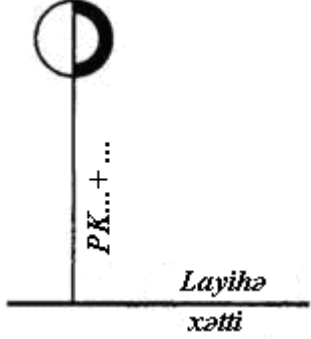
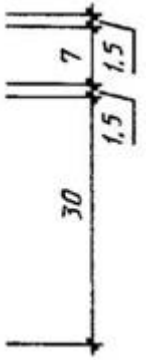
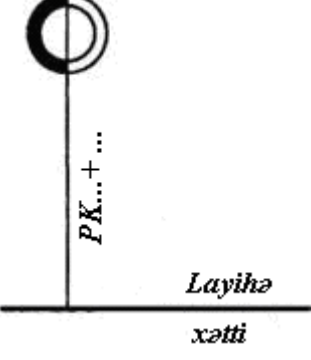
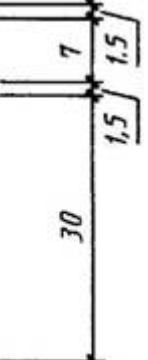
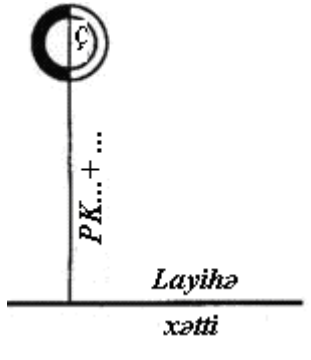
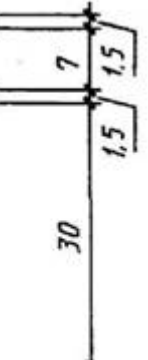
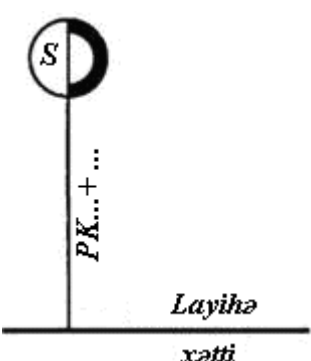
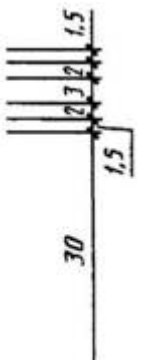
6.5 Cədvəl 4-ün 16, 17, 19, 22 bəndlərində göstərilmiş təsvirlərin ölçüləri layihələndirilən qurğunun faktiki ölçüləri üzrə qəbul edilir. Körpünün, yol ötürücünün, viadukun, estakadanın təsvirlərindəki aşırımların sayı faktiki verilənlərə uyğun olmalıdır.

Su basmayan ərazilərdə yerləşən yol aşırımının (körpünün), viadukun, estakadanın təsvirlərində suyun yuxarı (SYS) və orta (SOS) səviyyələri göstərilir.

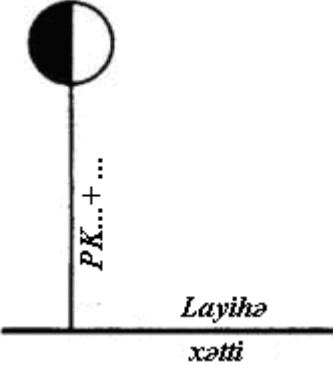

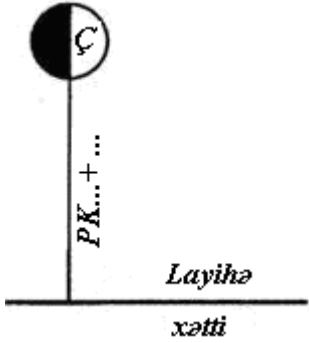
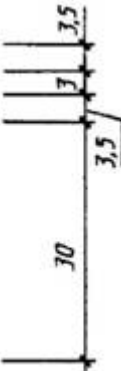
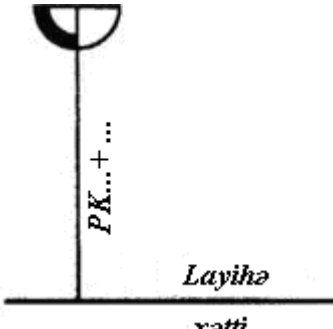
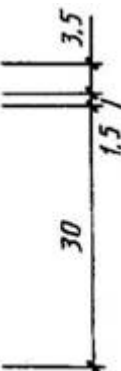
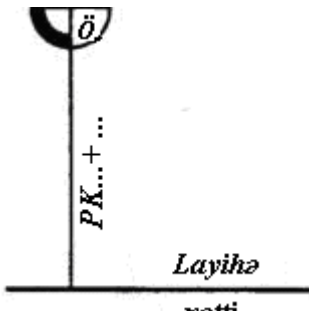

Cədvəl 4

Adı	İşarəsi və təsviri	Ölçü, mm
1 Dəmiryol stansiyası		
a) sahə		

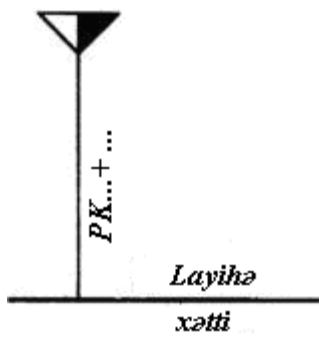
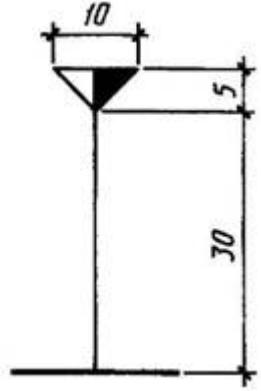
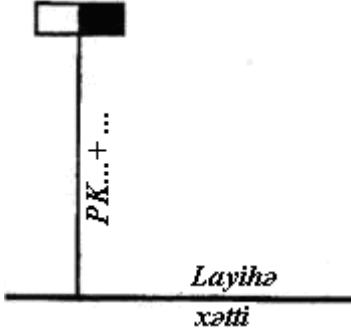
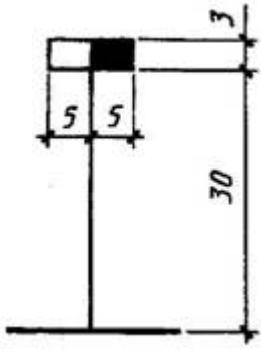
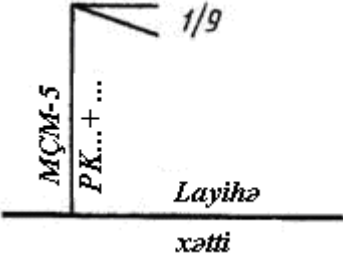
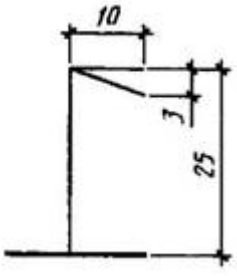
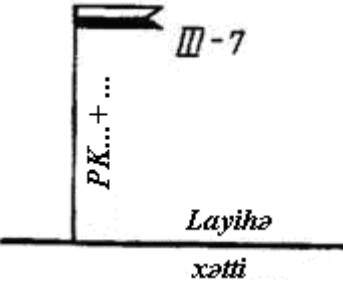
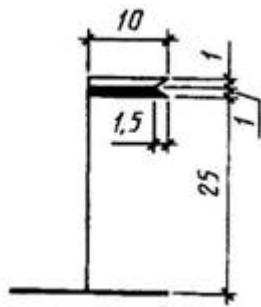
Cədvəl 4-ün davamı

<p>b) aralıq</p>		
<p>c) yük</p>		
<p>d) çeşidləmə</p>		
<p>e) səmnişin</p>		

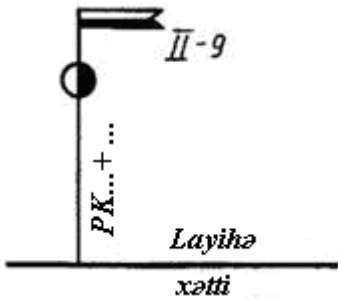
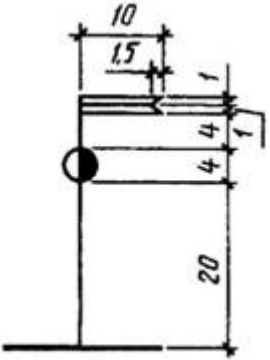
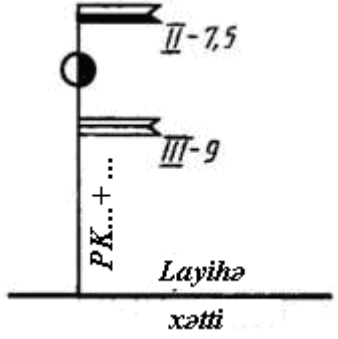
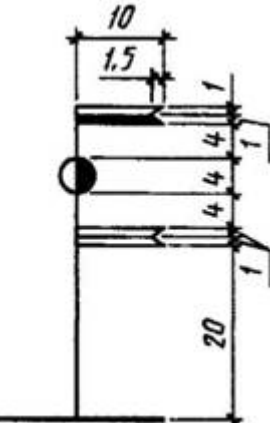
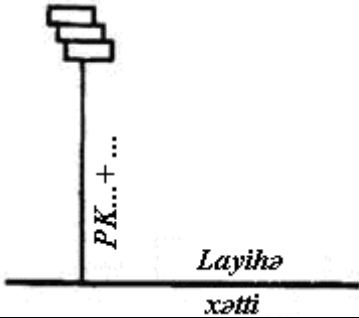
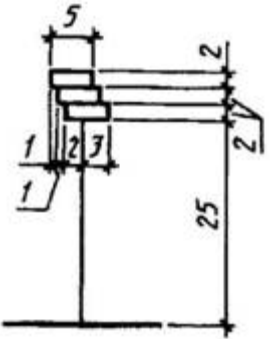
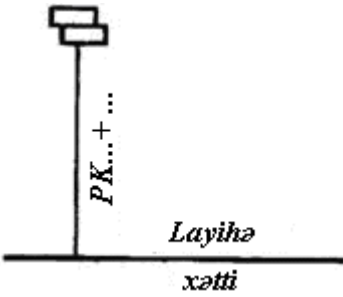
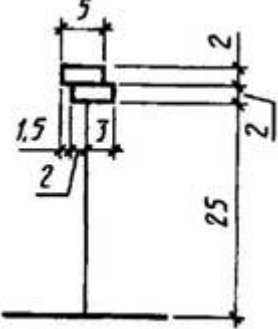
Cədvəl 4-ün davamı

<p>f) sənaye-yük</p>		
<p>h) sənaye-çəşidləmə</p>		
<p>2 Ayırma məntəqəsi, ötmə məntəqəsi və post: a) ayırma məntəqəsi</p>		
<p>b) ötmə məntəqəsi</p>		

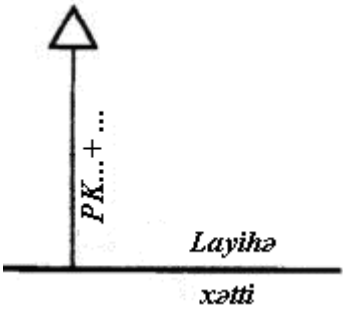
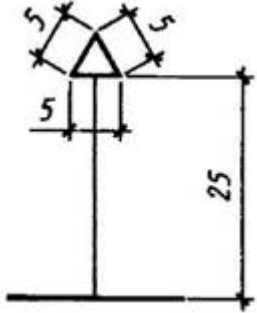
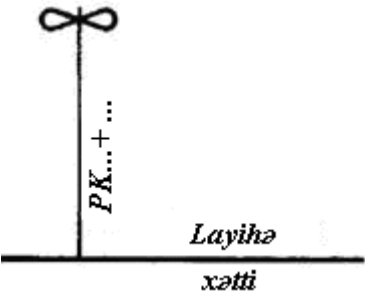
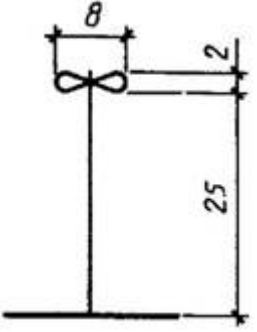
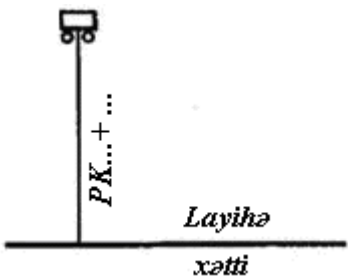
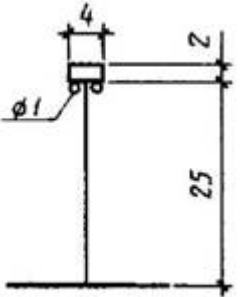
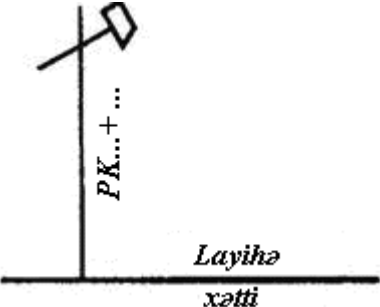
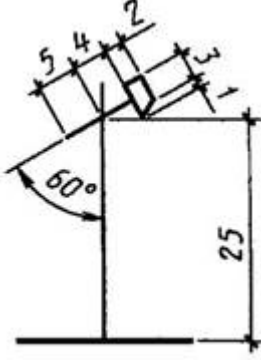
Cədvəl 4-ün davamı

<p>c) post</p>		
<p>3 Sərnişin dayanacaq məntəqəsi</p>		
<p>4 Yoldəyişən qurğu</p> <p><i>Qeyd.</i> Yoldəyişənin bucağını təşkil edən şüaların istiqamətləri yoldəyişən qurğunun planda-ki (sol və sağ tərəfli) vəziyyətinə uyğun olmalıdır, bucağın zirvəsi isə ucubizlər tərəfə istiqamətləndirilməlidir.</p>		
<p>5 Keçid:</p> <p>a) mühafizə olunmayan</p>		

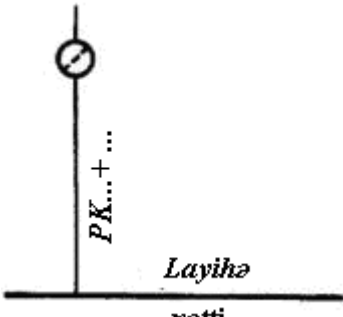
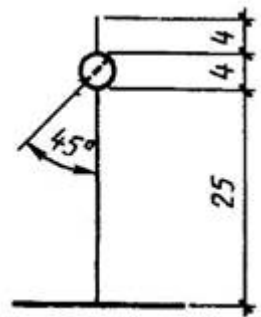
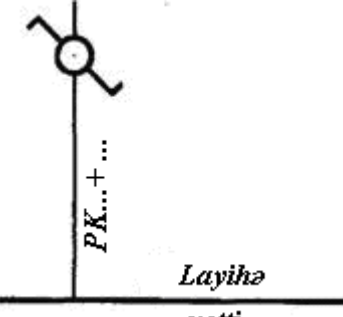
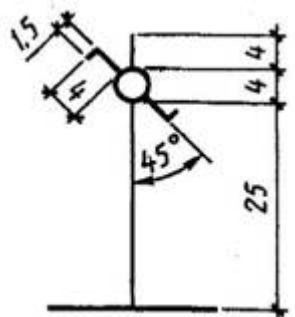
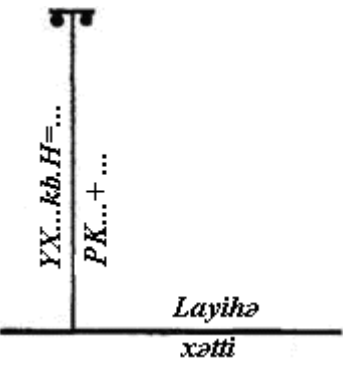
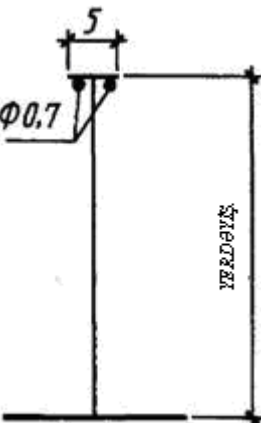
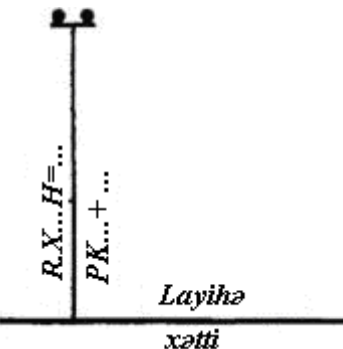
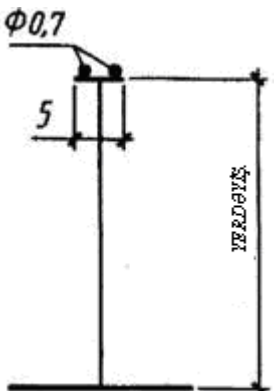
Cədvəl 4-ün davamı

<p>b) mühafizə olunan</p>		
<p>c) yenidən qurulan</p>		
<p>6 Ayırma məntəqəsinin qurulması: a) əsas depo</p>		
<p>b) manevr etmə deposu</p>		

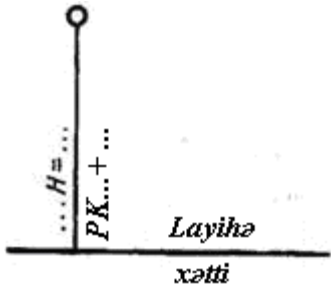
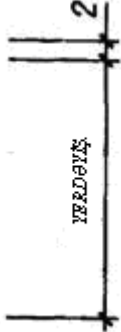
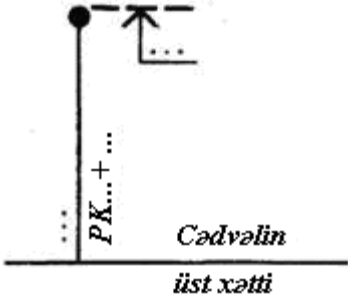
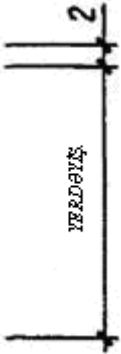
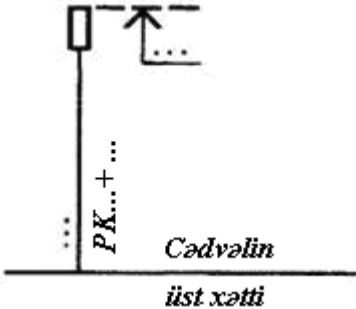
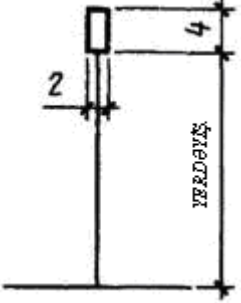
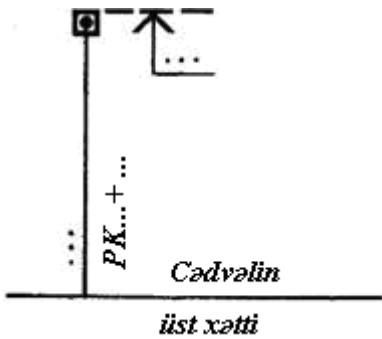
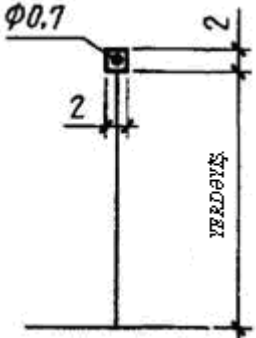
Cədvəl 4-ün davamı

<p>c) lokomotivlərin manevr etmə məntəqəsi</p>		
<p>d) lokomotiv və qatar briqadalarının növbə dəyişmə məntəqəsi</p>		
<p>e) qatar təmiri deposu</p>		
<p>f) texniki baxış məntəqəsi</p>		

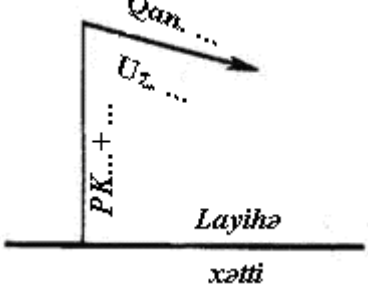
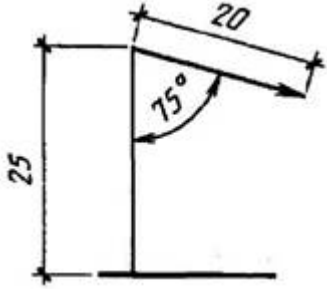
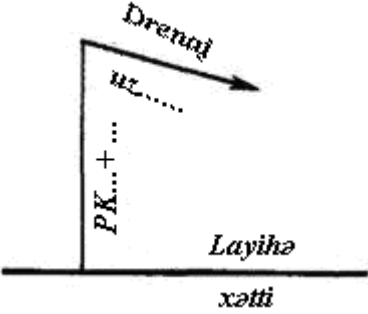
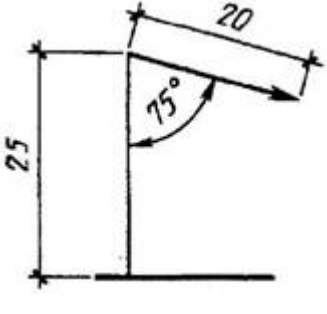
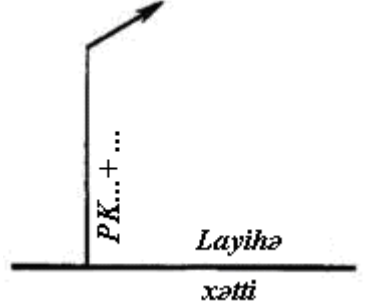
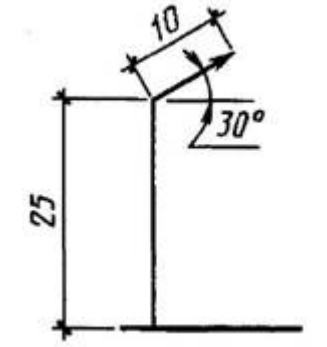
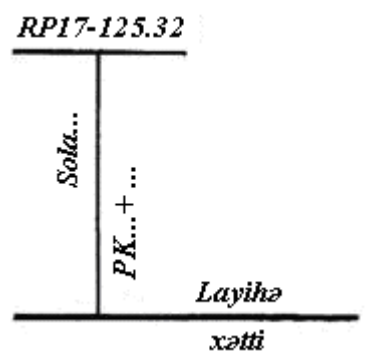
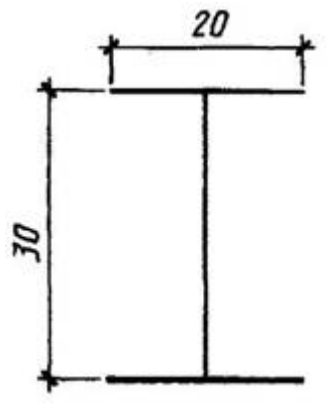

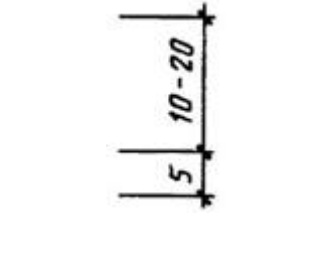
Cədvəl 4-ün davamı

<p>h) əyləclərə nəzarət</p>		
<p>g) qatar su təchizatı məntəqəsi</p>		
<p>7 Yerüstü mühəndis şəbəkələrinin yüksək dayaqlarda kəsişməsi: a) elektrik ötürücü xətlərinin</p>		
<p>b) rabitə və siqnalizasiya xətlərinin</p>		

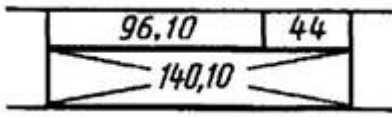
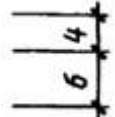
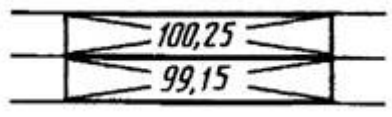
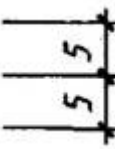
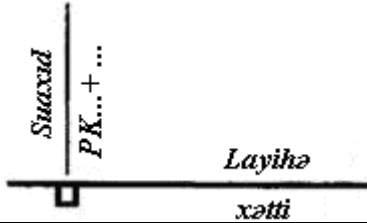
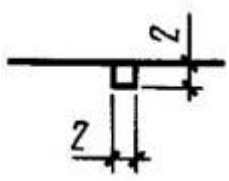
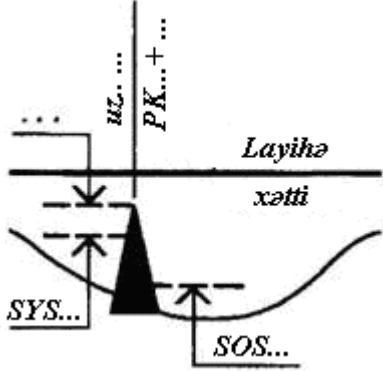
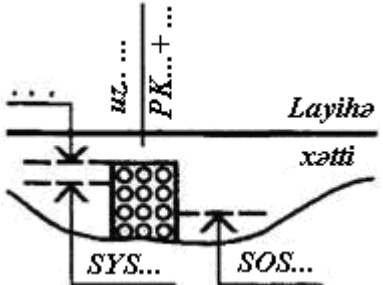
Cədvəl 4-ün davamı

<p>c) müxtəlif təyinatlı boru kəmərlərinin</p>		
<p>8 Yeraltı mühəndis şəbəkələrinin kəsişməsi: a) müxtəlif təyinatlı boru kəmərlərinin</p>		
<p>b) müxtəlif təyinatlı kanalların</p>		
<p>c) kabellərin <i>Qeyd. 7 və 8 bəndləri üçün - çıxıntı xətlərindən solda nöqtələr əvəzinə mühəndis şəbəkəsinin qısa adını və ya onun işarəsini, habelə dayaqların hündürlüyünü göstəriirlər. Təsviri səviyyə nişanı ilə təmməlayırlar</i></p>		

Cədvəl 4-ün davamı

<p>9 Dağüstü və ya suötürücü qanov</p>		
<p>10 Drenaj</p>		
<p>11 Suyun ötürülməsi</p> <p><i>Qeyd.</i> <i>Oxun istiqaməti kilometrə artması istiqamətinə müvafiqdir, onun yuxarıya meyilliyi suyun sola, aşağıya meyilliyi isə sağa ötürülməsini göstərir.</i></p>		
<p>12 Reper və ya geodeziya markası</p>		
<p>13 Kilometr göstəricisi</p>		

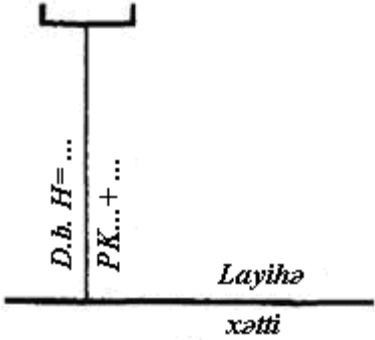
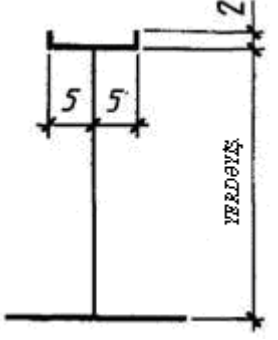
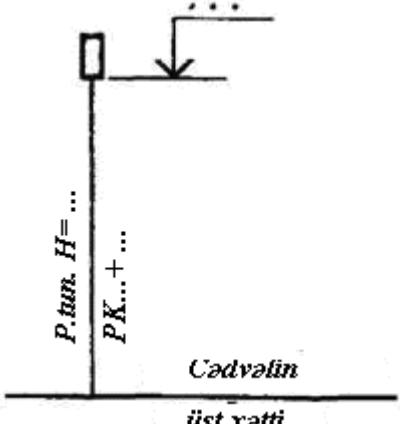
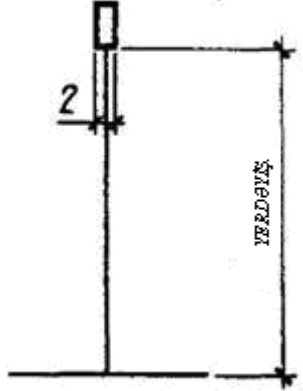
Cədvəl 4-ün davamı

<p>14 Düz olmayan piketlər:</p> <p>a) yeni xətlərdə</p>		
<p>b) ikinci dərəcəli yollarda</p> <p><i>Qeyd. Diaqonalların kəsişməsindəki rəqəmlər piketlər arasındakı məsafəni göstərirlər.</i></p>		
<p>15 Nov</p>		
<p>16 Damba</p>		<p style="text-align: center;"> </p>
<p>17 Süzücü torpaq tökmə</p>		<p style="text-align: center;"> </p>

Cədvəl 4-ün davamı

<p>18 Su ötürmə borusu: a) dairəvi</p>		
<p>b) düzbucaqlı</p>		
<p>19 Körpü, yolötürücü, viaduk və estakada</p>		
<p>20 Layihələndirilən yol üzərindəki yol ötürücüləri (körpüləri)</p>		

Cədvəl 4-ün davamı

21 Piyada körpüsü		
22 Piyada tuneli		

7 MÜHƏNDİS ŞƏBƏKƏLƏRİNİN ŞƏRTİ QRAFİKİ İŞARƏLƏRİ

7.1 Mühəndis şəbəkələrinin şərti qrafiki işarələri, hərf və rəqəm işarələri nümunə qismində göstərilmiş cədvəl 5-ə müvafiq olaraq işlənir və işçi cizgilərdə layihədə verilənlərə müvafiq olmalıdır.

7.2 Boru kəməri, kabel və ya hava şəbəkəsini, müvafiq şəbəkə (trassa) oxuna uyğun olan bir xətt ilə çəkirlər və müəyyənləşdirilmiş hərf - rəqəm işarələri ilə müşayiət edirlər.

Şəbəkənin hərf-rəqəm işarələrini, şəbəkə xəttinin qırıq hissələrində 100 mm-dən çox olmayan intervallarla, habelə xarakterik nöqtələrin (döngələrin, kəsişmələrin, bina və qurğulara girişlərin və i.a.) yaxınlıklarında çəkirlər.

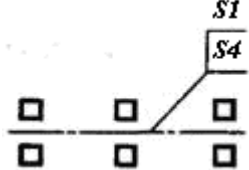
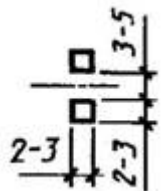

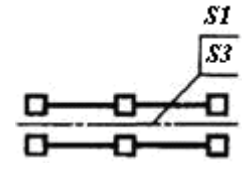
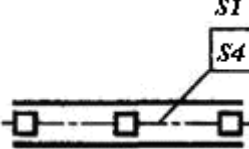
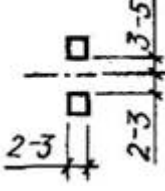
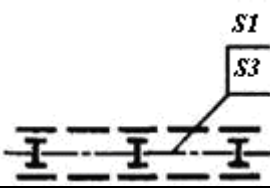
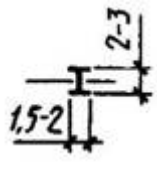

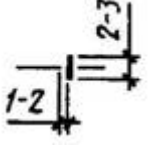
7.3 Bir xəndəkdə və ya bir dayaq xəttində çəkilən şəbəkələri çıxıntı-xəttinin rəfində şəbəkə növlərini göstərməklə bir xətlə təsvir edilməsinə yol verilir.

7.4 Kommunikasiya qurğularında çəkilən şəbəkələr, bu qurğuların hüdudlarında qrafiki olaraq göstərilmir. Şəbəkələrin növ və sayının göstərilməsi üçün qurğunun şəbəkəsindən keçən çıxıntı-xəttinin rəfində hərf və rəqəm işarələrindən istifadə edilir.

7.5 Layihədə bütün meydançadankənar şəbəkələr, yer altında qurulduqları hallarda, onları müvafiq izahatlar verilməklə bütöv xətlə şərti təsvir edilməsinə icazə verilir.

7.6 Elektrik ötürücüsünün yüksəkgərginlikli xətlərinin (YX) ehtiyat və ya perspektiv trassasını nazik ştrix xətlə təsvir edirlər. YX koridorunun sərhədini bütöv nazik xətlə təsvir edirlər.

Cədvəl 5

Adı	İşarə	Ölçü, mm
1 Kommunikasiya qurğularında çəkilən mühəndis şəbəkəsi:		
a) estakadada	və ya 	eynilə
b) qalereyada	 və ya 	 eynilə
c) tuneldə, keçid kanalında		
d) keçidsiz kanalda		

Cədvəl 5-in davamı

f) kabel kanalında		
2 Xəndəkdə çəkilən mühəndis şəbəkəsi	---K1---	
3 Yerüstü mühəndis şəbəkəsi:	---XI1---	
a) yüksək dayaqlarda		
b) alçaq dayaqlarda		
c) binanın (qurğunun) örtüyü üzrə dayaqlarda		
d) binanın (qurğunun) divarı üzrə dayaqlarda		

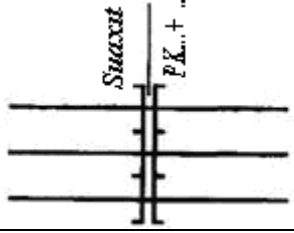
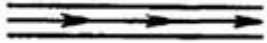



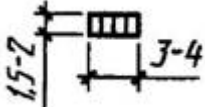
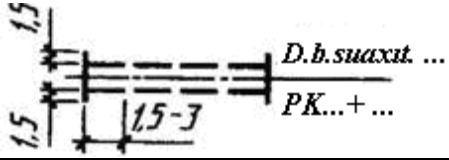
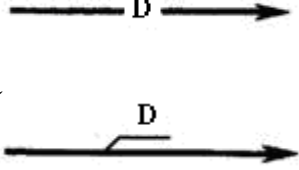
8 SUÖTÜRMƏ QURĞULARININ ŞƏRTİ QRAFİKİ İŞARƏLƏRİ

Suötürmə qurğularının şərti qrafiki işarələri cədvəl 6-ya müvafiq yerinə yetirilir.

Cədvəl 6

Adı	İşarə
1 Nov: a) möhkəmləndirilməmiş	
b) möhkəmləndirilmiş	

Cədvəl 6-nın davamı

c) şpalarası	
2 Kanal, qanov, küvet: a) möhkəmləndirilməmiş	
b) möhkəmləndirilmiş	
3 İti axan, suyun düşməsi	
4 Düker <i>Qeyd. Nümunə üçün düker kanalizasiya şəbəkəsində göstərilmişdir.</i>	
5 Suqəbuledici quyu (yağış qəbuledici barmaqlıq - yarıqlı navalça)	
6 Suburaxma borusu	
7 Drenaj şəbəkəsi	<p>və ya</p> 

9 RELYEFİN TƏŞKİLİ PLANI ELEMENTLƏRİNİN ŞƏRTİ QRAFİKİ İŞARƏLƏRİ

Relyefin təşkili planı elementlərinin şərti qrafiki işarələrini cədvəl 7-yə müvafiq yerinə yetirirlər.


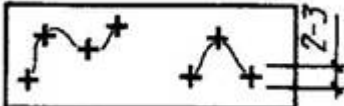
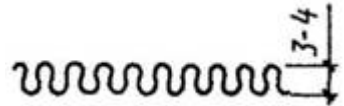


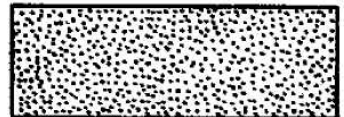
Cədvəl 7

Adı	İşarə
<p>1 Torpaq kütləsi planının elementi</p> <p><i>Qeyd. Müsbət işarəsi (+) torpaq tökməsini, mənfi işarəsi (-) isə torpaq qazmasını göstərir.</i></p>	
<p>2 Avtomobil yollarının və suötürmə qurğularının dönmə və uzununa profilin aralıq nöqtəsi</p>	
<p>3 Relyefin layihə mailliyinin istiqaməti</p>	
<p>4 Layihə horizontalları</p>	
<p>5 Maillik göstəricisi (avtomobil yollarının, suötürmə qurğularının və s.)</p> <p><i>Qeyd. Yuxarı hissədə nöqtələr əvəzinə mailliyin kəmiyyətini promille ilə, aşağı hissədə - sahənin uzunluğunu metr ilə verirlər.</i></p>	
<p>6 Layihə relyefinin nöqtəsi</p>	

10 YAŞILLAŞDIRMA ELEMENTLƏRİNİN ŞƏRTİ QRAFİKİ İŞARƏLƏRİ

Yaşıllaşdırma elementlərinin şərti qrafiki işarələrini cədvəl 8-ə müvafiq olaraq yerinə yetirirlər.

Cədvəl 8

Adı	İşarə
1 Ağac	
2 Kolluq: a) adi	
b) sarmaşıq (lianalar)	
c) canlı çəpər (budanmış)	
4 Gül kolu	
5 Qazon	

BİBLİOQRAFIYA

[1] SSRİ Nazirlər Soveti yanında geodeziya və kartoqrafiya Baş idarəsi tərəfindən 1986-cı ildə təsdiq edilmiş «Условные знаки для топографических планов масштабов 1:5000, 1:2000, 1:1000, 1:500».

MKC 01.080.30

Əsas sözlər: işçi sənədlər, işçi cizgilər, cild, titul vərəqi, ərəb rəqəmləri, layihə, nişanlar, seksiyalar, plan, bina, təsvir, tövsiyə, orijinal və s.

İcraçılar:

«Azərmemarlayihə» DBLI-nun

Direktoru

_____ B. Əhmədov

«_____» _____ 2010-cu il

Direktor müavini

_____ M. Babayev

«_____» _____ 2010-cu il

Normativ sənədlərin işlənməsi

şöbəsinin müdiri

_____ E. Zaman

«_____» _____ 2009-cu il

Baş mütəxəssis

_____ G. Məlikova

«_____» _____ 2010-cu il

Razılaşdırılır:

Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin:

Layihə və Elm işləri şöbəsinin müdiri

_____ M. Hüseynova

«_____» _____ 2010-cu il

Texniki norma və lisenziya şöbəsinin

müdir müavini

_____ A. Canmirzəyev

«_____» _____ 2010-cu il

Texniki norma və lisenziya şöbəsinin

normativ sektorunun baş məsləhətçisi

_____ S. Hacıyeva

«_____» _____ 2010-cu il